

[Tholstrup.]

lig et om oprettelse af et næringsfrihedsråd og et om forbud mod prisaftaler. Jeg har ved flere lejligheder, bl. a. her i dag, udtalt, at prisloven kunne affattes i een eneste paragraf, som kort og godt forbyder aftaler. Dette er der givet udtryk for i lovforslaget; men det er vor opfattelse, at årsagen til de ufrie forhold må fjernes, og § 7 har derfor en vis midlertidig karakter, idet vi tror, at den vil blive overflødig, når man engang er nået frem til at fjerne de omtalte årsager. Det bliver altså næringsfrihedsrådets opgave at finde frem til disse årsager, få dem kyndigt behandlet og få overbevist den til enhver tid siddende regering om, at uretfærdige forhold kun kan bekæmpes ved, at man går til ondets rod.

På den anden side kan befolkningen ikke vente, indtil man har fundet årsagerne og fået disse elimineret, og en forbudsparagraf er derfor i allerhøjeste grad påkrævet.

Men givet er det, at den dag der er fri adgang for enhver til at etablere sig og fri adgang for enhver til at købe, hvor han vil, vil ingen prisaftaler, eksklusiv- eller boykot-aftaler kunne holde; de vil ikke være det papir værd, de er skrevet på. Alle firmaer vil være interesserede i at holde det allerlaveste omkostningsniveau, som i det lange løb er den eneste måde, hvorpå man kan holde sig konkurrencen fra livet.

Der er nogle, der vil indvende, at aftaler ikke altid behøver at virke fordyrende. Men det er min overbevisning, at aftaler, der ikke har til formål at sikre parterne imod generende konkurrence, overhovedet ikke ville blive oprettet, og jeg vil i hvert fald gerne overfor dem, der måtte indvende noget herimod, påvise eksempler til underbyggelse af denne anskuelse. Fornylig udmeldte en sæbefabrik her i landet sig af en sådan aftalering med den begrundelse, at den slags aftaler i hvert fald aldrig kunne være til billiggørelse af en vare og aldrig kunne være i forbrugernes interesse. Vedkommende firma har i en årrække været med til aftaler, men havde nu fundet anledning til at træde ud og kom så med denne åbenhjertige udtalelse, som jo siger en hel del.

I § 1 giver vi udtryk for vor opfattelse, der går ud på, at det er den frie konkurrence, der er det afgørende for at holde de lavest

mulige priser til forbrugerne, og det er det, vi i en formålsparagraf har ønsket at slå fast.

Rådet foreslås sammensat af 8 sagkyndige, ligesom man har gjort det i Sverige og England. Laver man sådanne forsamlinger for store, vanskeliggøres det at sammenkalde medlemmerne, og disse vil efter erfaringerne aldrig møde fuldtalligt op. Det er langt lettere, når medlemmernes antal er begrænset, og det er uhyre vigtigt, at alle medlemmer er med hver gang. Jeg går ud fra, at det er lignende betragtninger, der ligger til grund for, at man har valgt det lille antal i Sverige og England.

Med „sagkyndige“ menes der folk, der har erfaring på erhvervsmæssigt område og personer med nationaløkonomisk og juridisk indsigt. I Sverige forlanges det, at formanden og eet af bestyrelsesmedlemmerne, som helst bør være næstformand, skal være lovkyndige og erfarne i dommerhvervet, medens de andre medlemmer skal have særlig indsigt i næringslivets forhold. Her vil jeg pege på nationaløkonomer i offentlige eller private erhverv, jurister, der i særlig grad har beskæftiget sig med slige forhold, eventuelt en statsautoriseret revisor, medens de særlige sagkyndige, som kan indkaldes i det omfang, det er nødvendigt, kan være folk indenfor erhvervslivet eller folk fra forbrugerorganisationer. Men iøvrigt må det være under ministerens ansvar overfor offentligheden, at dette næringsfrihedsråd sammensættes.

Det vil være naturligt, at næringsfrihedsrådet straks tager fat på at finde årsagerne, som er omtalt i bemærkningerne til lovforslaget. Her nævnes importrestriktioner, toldbeskyttelse eller skattepolitikens indflydelse samt — og det er det, jeg anser for det vigtigste — etableringsmulighederne. Det sidste tager ikke alene sigte på, at nye firmaer lige så let skal kunne opnå varekøb som de ældre, men også på, at nye firmaer, navnlig unge mennesker, ikke hindres i etablering af en banklov, som er bygget på at sikre indskyderne, meget mere end på den primære opgave: at finansiere investeringer. Det kan tage sigte på vanskeligheden ved at få oprettet nye butikker, værksteder og andre virksomheder. Det kan være lokalt præget som byggevedtægterne i Gentofte kommune, der næsten umuliggør oprettelse